

פרשה תרומה תשפ"ד

ועשו ארון עצי שטים אמתים וחצי ארפו ואמה וחצי רחבו ואמה וחצי קמתו:
וישב ישראל בשטים ויחל העם לזנות אל-בנות מזאב:

מדרש רבה

יש מעינות שמגדלין גבורים, ויש חלשים, ויש נאין, ויש מלערין, ויש צנועין, ויש שטופין
בזמה, ומעין שטים של זנות ה'ה, והוא משקה לסדום
אף כה ישראל חטאו בשטים, שנאמר (במדבר כה, א): וישב ישראל בשטים, ונרפאו בשטים,
שנאמר: ויעש בצלאל את הארן עצי שטים.

רש"י

ידבנו לבו. לשון נדבה והוא לשון רצון טוב, פרש"ט בלעז:
ועשו ארון. כמין ארזות שעושים בלא רגלים, עשויים כמין ארז שקורין אישקרי"ן בלעז,
מקשה תעשה. שלא תעשה בפני עצמם ותתברם בראשי הכפרת לאחר עשייתם כמעשה
צורפים שקורין שולד"יר בלעז
מקשה. בטדי"ץ בלעז, כמו דא לדא נקשן

שם משמאל

ונראה דהנה יש להתבונן בענין רפואת לשונות הגוים מהו, ויש לומר כי השפה של
האומה היא מהותה ומעידה על תוכן לבה כאמרם ז"ל לישנא קולמוסא דליבא, והיינו
שרעת לבם תמיד רגל על לשונם, וע"כ בלשון ובשפת האומה נצפון בה כח רע מושך
לרעת האומה, וכמו שהגיד כ"ק אדמו"ר הרי"ם זצלה"ה מגור על לשון צרפת שמושכת
לניאוף ר"ל עכ"ד, והטעם משום שהם מלוכלכים בזה ביותר כידוע, ע"כ לשונם שנצפון
בה מהותם מושך לזה ביותר, אך לשונה של תורה מהפכת את הרע שבלשון ההוא
לטובה, והיינו מחמת שיש צורך לתורה ללשון ההיא להסביר בה את השומע, נעשה
לשון ההוא מחובר לטהור ונדחה הרע מקרבה ונכנס בה רוח טהרה, וזהו רפואת
הלשון, ובזה הסברתי לי מה שרש"י ז"ל פירש הסברת הכתובים כמה פעמים בלשון
צרפית, שלא יתכן שרש"י ז"ל לא מצא מילין בלה"ק להסביר בה את הקורא, ולפי
דרכינו בכוונה עשה לטובת הכלל המדברים בלשון ההוא שיהי' רפואה קצת להלשון
ההוא, כי יתכן שקודם שעשה רש"י ז"ל כך, הי' הלשון מושך עוד יותר לרע:
וי"ל שלטעם זה ביאר מרע"ה את התורה בשבעים לשון, אף שלא הי' מדבר אלא
לישראל המדברים בלה"ק, או אפי' שפת מצרים, ועכ"פ אינם נזקקים לכל השבעים
לשון, אלא לכוונה זו עשה לרפואת קצת את כל הלשונות לתועלת דורות הבאים או
שצפה שעתידים לגלות בין שבעים אומות, ובהכרח ישתמשו בלשוניהם